

2 Ιουλίου 1985

ΕΝΩΠΙΟΝ: ΤΡΙΑΝΤΑΦΥΛΛΙΔΗ Πρ., Λ. ΛΟΪΖΟΥ,
Α. ΛΟΪΖΟΥ, ΜΑΛΑΧΤΟΥ, ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗ, ΣΑΒΒΙΔΗ,
ΛΩΡΗ, ΣΤΥΛΙΑΝΙΔΗ, ΠΙΚΗ, Δικαστών:

ΑΝΑΦΟΡΙΚΑ ΜΕ ΤΟ ΑΡΘΡΟ 140 ΤΟΥ ΣΥΝΤΑΓΜΑΤΟΣ

Μεταξύ

ΠΡΟΕΔΡΟΥ ΤΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ,

Αιτητή,

και

ΒΟΥΛΗΣ ΤΩΝ ΑΝΤΙΠΡΟΣΩΠΩΝ,

Καθ' ων η αίτηση.

(Αναφορά 1/84).

Συνταγματικό Δίκαιον—Αναφορά από τον Πρόεδρο της Δημοκρατίας δυνάμει του Άρθρου 140 του Συντάγματος για γνωμοδότηση από το Ανώτατο Δικαστήριο—Βουλή των Αντιπροσώπων—Πεδίον αρμοδιοτήτων—Υπουργικό Συμβούλιο—Πεδίον αρμοδιοτήτων—Άρθρα 54, 61, 116, 167 και 168.1 του Συντάγματος.—Απαγόρευση προσλήψεως εκτάκτων υπαλλήλων. 5

Ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας, πριν εκδώσει δυνάμει του Άρθρου 52 του Συντάγματος τον Περί Προσλήψεως Εκτάκτων Υπαλλήλων (Δημοσία και Εκπαιδευτική Υπηρεσία) Νόμο του 1984, που είχε ψηφίσει η Βουλή των Αντιπροσώπων, καταχώρησε την αναφορά αυτή για Γνωμάτευση του Ανωτάτου Δικαστηρίου κατά πόσο το άρθρο 3 του πιά πάνω νόμου βρίσκεται σε αντίθεση ή είναι ασύμφωνο με τις διατάξεις των Άρθρων 54, 61, 116, 167 και 168.1 του Συντάγματος. 10 15

Αποφασίσθηκε: (1) Επειδή η Βουλή των Αντιπροσώπων στα πλαίσια της ασκήσεως των εξουσιών της δυνάμει του Άρθρου 61 του Συντάγματος έχει το δικαίωμα να απαγορεύει ή να ρυθμίζει με νομοθεσία τις προσλήψεις εκτάκτων υπαλλήλων έστω κι' αν έχουν έγκριθεί πιστώσεις για το σκοπό αυτό με Νόμους περί Προϋπολογισμών ή Περί Συμπληρωματικών Προϋπολογισμών, η απαγόρευση προσλήψεως εκτάκτων υπαλλήλων δεν βρίσκεται σε αντίθεση ούτε αντιβαίνει με τις διατάξεις των Άρθρων 54, 61, 116, 167 και 168.1 του Συντάγματος. 20 25

An English translation appears at pp. 1728-1731 post.

5 (2) Η διαδικασία προσλήψεως εκτάκτων υπαλλήλων όπως καθορίζεται στο Άρθρο 3(2) του υπό κρίση νόμου εμπεριέχει στοιχεία διοικητικής ενεργείας και γι' αυτό εκφεύγει μερικά από τα όρια της ασκήσεως των εξουσιών της Βουλής και εμπίπτει στα πλαίσια των εξουσιών του Υπουργικού Συμβουλίου δυνάμει του Άρθρου 54(α) του Συντάγματος. Γι' αυτό και βρίσκεται σε αντίθεση με τα Άρθρα 54 και 61 του Συντάγματος.

10 (3) Επειδή το εδάφιο 2 του Άρθρου 3 του υπό κρίση νόμου δεν μπορεί να διαχωρισθεί από τα εδάφια 1 και 3 του ίδιου Άρθρου, γι' αυτό ολόκληρο το Άρθρο 3, κρινόμενο σαν ενιαία νομοθετική διάταξη, βρίσκεται σε αντίθεση με τα Άρθρα 54 και 61 του Συντάγματος.

15 Γνωμάτευση ως ανωτέρω.

ΑΝΑΦΟΡΑ.

20 Αναφορά από τον Πρόεδρο της Δημοκρατίας για γνωμάτευση κατά πόσο το άρθρο 3 του Περί Προσλήψεως Εκτάκτων Υπαλλήλων (Δημόσια και Εκπαιδευτική Υπηρεσία) Νόμου του 1984 βρίσκεται σε αντίθεση ή είναι ασύμφωνο με τις διατάξεις των Άρθρων 54, 61, 116, 167 και 168.1 του Συντάγματος.

25 Στ. Σουλιώτη (Κα), Γενικός Εισαγγελέας της Δημοκρατίας, Λ. Λουκαΐδης, Βοηθός Γενικός Εισαγγελέας της Δημοκρατίας και Ν. Χαραλάμπους, Ανώτερος Δικηγόρος της Δημοκρατίας, δια τον Πρόεδρο της Δημοκρατίας.

30 Φ. Κληρίδης, Ε. Ευσταθίου, Α. Μαρκίδης, Μ. Παπαπέτρου, Α. Παπαχαλαράμπους και Χρ. Κληρίδης, δια την Βουλή των Αντιπροσώπων.

Cur. adv. vult.

35 ΤΡΙΑΝΤΑΦΥΛΛΙΔΗΣ Πρ. ανέγνωσε την ακόλουθη γνωμάτευση του Δικαστηρίου. Στις 28 Δεκεμβρίου 1984 ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας καταχώρησε, δυνάμει του Άρθρου 140 του Συντάγματος, την παρούσα Αναφορά στο Ανώτατο Δικαστήριο για «Γνωμάτευση κατά πόσο το άρθρο 3 του Περί Προσλήψεως Εκτάκτων Υπαλλήλων (Δημόσια και Εκπαιδευτική Υπηρεσία) Νόμου του 1984 βρίσκεται σε αντίθεση ή είναι ασύμφωνο με τις διατάξεις των Άρθρων
40 54, 61, 116, 167 και 168.1 του Συντάγματος.»

Ο προαναφερθείς Νόμος ψηφίστηκε από την Βουλή των Αντιπροσώπων στις 29 Νοεμβρίου 1984. Ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας, στις 6 Δεκεμβρίου 1984, τον ανέπεμψε στη Βουλή των Αντιπροσώπων για επανεξέταση, δυνάμει του Άρθρου 51 του Συντάγματος, αλλά στις 13 Δεκεμβρίου 1984 η Βουλή των Αντιπροσώπων αποφάσισε να εμμένει στη θέσπιση του Νόμου και στις 14 Δεκεμβρίου 1984 κοινοποίησε την απόφασή της στον Πρόεδρο της Δημοκρατίας, ο οποίος, πριν εκδόσει τον Νόμο, δυνάμει του Άρθρου 52 του Συντάγματος, καταχώρησε την παρούσα Αναφορά.

Το Ανώτατο Δικαστήριο επελήφθη προδικαστικών ενστάσεων της Βουλής των Αντιπροσώπων στις 20 και 21 Φεβρουαρίου 1985 και εξέδωσε την σχετική απόφαση του στις 18 Μαρτίου 1985. Ακολούθως στις 9, 10, 24, 25 και 26 Απριλίου 1985 άκουσε, μέσω των συνηγόρων τους, τις απόψεις του Προέδρου της Δημοκρατίας και της Βουλής των Αντιπροσώπων, σύμφωνα με το Άρθρο 140.2 του Συντάγματος.

Το Ανώτατο Δικαστήριο ερεύνησε το ζήτημα που τέθηκε υπό την κρίση του και η ομόφωνη Γνωμάτευση του είναι η ακόλουθη:

(1) Απαγόρευση προσλήψεως εκτάκτων υπαλλήλων δεν ευρίσκεται σε αντίθεση ούτε είναι ασύμφωνη με τις διατάξεις των Άρθρων 54, 61, 116, 167 και 168.1 του Συντάγματος επειδή η Βουλή των Αντιπροσώπων, στα πλαίσια της ασκήσεως των εξουσιών της δυνάμει του Άρθρου 61 του Συντάγματος, έχει το δικαίωμα να απαγορεύει ή να ρυθμίζει με νομοθεσία, όπως με τον υπό κρίση Νόμο, τις προσλήψεις εκτάκτων υπαλλήλων έστω και αν έχουν εγκριθεί πιστώσεις για το σκοπό αυτό με Νόμους περί Προϋπολογισμών της Δημοκρατίας ή περί Συμπληρωματικών Προϋπολογισμών.

(2) Η διαδικασία εγκρίσεως προσλήψεων εκτάκτων υπαλλήλων όπως προνοείται στο εδάφιο (2) του άρθρου 3 του υπό κρίση Νόμου εμπεριέχει στοιχεία διοικητικής ενεργείας και, ως εκ τούτου, εκφεύγει εν μέρει των ορίων της ασκήσεως των εξουσιών της Βουλής των Αντιπροσώπων δυνάμει του Άρθρου 61 του Συντάγματος και εμπίπτει στα πλαίσια της ασκήσεως των εξουσιών του Υπουργικού Συμβουλίου, εν σχέσει με την γενική διεύθυνση και τον έλεγχο

της διακυβερνήσεως της Δημοκρατίας, δυνάμει του Άρθρου 54(α) του Συντάγματος, και γι' αυτό είναι ασύμφωνη και ευρίσκεται σε αντίθεση με τα εν λόγω Άρθρα 61 και 54.

- 5 (3) Επειδή η απαγόρευση προσλήψεως εκτάκτων υπαλλήλων όπως προνοείται με τα εδάφια (1) και (3) του άρθρου 3 του, υπό κρίση Νόμου δεν είναι δυνατό να διαχωριστεί από το προαναφερθέν εδάφιο (2) του εν λόγω άρθρου 3, ολόκληρο το άρθρο 3, κρινόμενο ως ενιαία νομοθετική
- 10 διάταξη, είναι ασύμφωνο και ευρίσκεται σε αντίθεση με τα Άρθρα 61 και 54 του Συντάγματος.

Η παρούσα Γνωμάτευση κοινοποιείται, σύμφωνα με το Άρθρο 140.2 του Συντάγματος, στον Πρόεδρο της Δημοκρατίας και στη Βουλή των Αντιπροσώπων.

- 15 Γνωμάτευση ως ανωτέρω.

(This is an English translation of the text of the opinion in Greek reported at pp. 1724-1727 ante).

1985 July 2

[TRIANTAFYLIDIS, P., L. LOIZOU, A. LOIZOU, MALACHTOS, DEMETRIADES, SAVVIDES, LORIS, STYLIANIDES, PIKIS, JJ.]

THE PRESIDENT OF THE REPUBLIC,

Applicant,

v.

THE HOUSE OF REPRESENTATIVES,

Respondents.

(Reference 1/84).

Constitutional Law—Reference by the President of the Republic under Article 140 of the Constitution to the Supreme Court for its opinion—House of Representatives—Ambit of its powers—Council of Ministers—Ambit of its powers—Articles 54, 61, 116, 117, 167 and 168.1 of the Constitution—Prohibition of Engagement of Casual Employees, in the Public or Educational Service.

5

The President of the Republic, prior to the promulgation under Article 52 of the Constitution of the Engagement of Casual Employees (Public and Educational Service) Law, 1984, enacted by the House of Representatives, referred to the Supreme Court for its opinion the question whether section 3 of the said Law is repugnant to or inconsistent with the provisions of Article 54, 61, 116, 167 and 168.1 of the Constitution.

10

15

Held, (1) Prohibition of Engagement of Casual Employees is not repugnant to or inconsistent with Articles 54, 61, 116, 167 and 168.1 of the Constitution as the right to prohibit or regulate by legislation, such as the sub judice Law, the engagement of Casual Employees, is within the ambit of the exercise of the powers of the House of Representatives by virtue of Article 61 of the

20

Constitution, even if there has been approved for this purpose expenditure by means of the Budget of the Republic or by means of Supplementary Budgets.

5 (2) Paragraph 2 of section 3 of the sub judice Law, prescribing the procedure for the approval of the engagement of casual employees is repugnant to or inconsistent with Article 61 and 54 of the Constitution, as it contains elements of Administrative action, coming within the ambit of the exercise of the powers of the Council of Ministers under Article 54(a) of the Constitution, and is, therefore, partly beyond the limits of the exercise of the powers of the House of Representatives under Article 61 of the Constitution.

10 (3) As paragraph 2 cannot be separated from paragraphs 1 and 3 of section 3 of the sub judice Law, the whole of section 3 viewed as an integral legislative provision is repugnant to and inconsistent with Articles 61 and 54 of the Constitution.

Opinion as above.

20 **Reference.**

Reference by the President of the Republic for the opinion of the Supreme Court of the question as to whether section 3 of the Engagement of Casual Employees (Public and Educational Service) Law, 1984 is repugnant to, or inconsistent with, the provisions of Articles 54, 61, 116, 167 and 168.1 of the Constitution.

30 *St. Soulioti (Mrs.),* Attorney-General of the Republic, with *L. Loucaides,* Deputy Attorney-General of the Republic and *N. Charalambous,* Senior Counsel of the Republic, for the President of the Republic.

Ph. Clerides with *E. Efsthathiou,* *A. Markides,* *M. Papapetrou,* *A. Papacharalambous* and *Chr. Clerides,* for the House of Representatives.

35 *Cur. adv. vult.*

TRIANAFYLLIDES P. read the following opinion of the Court. On the 28th December 1984 the President of the

Republic referred, under Article 140 of the Constitution, to the Supreme Court for its opinion the question as to whether section 3 of the Engagement of Casual Employees (Public and Educational Service) Law, 1984, is repugnant to, or inconsistent with, the provisions of Articles 54, 61, 116, 167 and 168.1 of the Constitution. 5

The said Law was enacted by the House of Representatives on the 29th November 1984. The President of the Republic, on the 6th December 1984, returned it to the House of Representatives for reconsideration under Article 51 of the Constitution, but on the 13th December 1984 the House of Representatives decided to persist in the enactment of the Law and, on the 14th December 1984, notified its decision to the President of the Republic, who, before he promulgated the Law under Article 52 of the Constitution, filed the present Reference. 10 15

The Supreme Court considered preliminary objections of the House of Representatives on the 20th and 21st February 1985 and delivered its Decision thereon on the 18th March 1985. Then, on 9th, 10th, 24th, 25th and 26th April 1985, the Court heard, through their counsel, arguments on behalf of the President of the Republic and the House of Representatives, pursuant to Article 140.2 of the Constitution. 20

The Supreme Court considered the question referred to it and its unanimous Opinion is the following: 25

(1) Prohibition of engagement of casual employees is not repugnant to or inconsistent with the provisions of Articles 54, 61, 116, 167 and 168.1 of the Constitution because the House of Representatives, within the ambit of the exercise of its powers by virtue of Article 61 of the Constitution, has the right to prohibit or regulate by legislation, such as the sub judice Law, the engagement of casual employees even if there has been approved for this purpose expenditure by means of the Budget of the Republic or by means of Supplementary Budgets. 30 35

(2) The procedure for the approval of the engagement of casual employees, which is provided for by paragraph (2) of section 3 of the sub judice Law, contains elements of

administrative action and is, therefore, partly beyond the limits of the exercise of the powers of the House of Representatives under Article 61 of the Constitution and comes within the ambit of the exercise of the powers of the

5 Council of Ministers, in relation to the general direction and control of the government of the Republic, under Article 54(a) of the Constitution, and, consequently, is repugnant to, and inconsistent with, the said Articles 61 and 54.

- 10 (3) As the prohibition of the engagement of casual employees which is provided for by paragraphs (1) and (3) of section 3 of the sub judice Law cannot be separated from the aforesaid paragraph (2) of section 3, the whole of section 3, viewed as an integral legislative provision, is
- 15 repugnant to, and inconsistent with, Articles 61 and 54 of the Constitution.

The present Opinion is notified, in accordance with Article 140.2 of the Constitution, to the President of the Republic and to the House of Representatives.

20

Opinion as above.